

## Förvaltningsutskottet

### Utfallet för konsekvensbedömningar i författningsförslag - nuläge och utvecklingsbehov

#### Till revisionsutskottet

## INLEDNING

### *Remiss*

Utfallet för konsekvensbedömningar i författningsförslag - nuläge och utvecklingsbehov (EÄ 48/2019 rd): Ärendet har lämnats till förvaltningsutskottet för utlåtande i ärendet: Utfallet för konsekvensbedömningar i författningsförslag – nuläge och utvecklingsbehov (EÄ 48/2019 rd, eventuellt utlåtande). Utlåtandet ska lämnas till revisionsutskottet. Tidsfrist: 12.03.2021.

### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- regeringsråd Päivi Pekkarinen, inrikesministeriet
- räddningsråd Janne Koivukoski, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Antti Karila, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Pekka Lindroos, Migrationsverket
- polisdirektör Tomi Vuori, Polisstyrelsen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Tullen
- Finlands Kommunförbund
- professor Olli Mäenpää.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Inledning*

Enligt revisionsutskottets begäran om utlåtande behandlar revisionsutskottet som eget ärende konsekvensbedömningarna av författningsförslagen (EÄ 48/2019 rd Utfallet för konsekvensbedömningar i författningsförslag — nuläge och utvecklingsbehov). Revisionsutskottet har bett förvaltningsutskottet att särskilt utifrån dess eget arbete bedöma om det allmänt taget har gjorts kon-

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

sekvensbedömningar och om konsekvensbedömningarna i regeringens propositioner ger ett tillräckligt faktaunderlag för beslutsfattandet. Syftet är att för den fortsatta behandlingen av ärendet få information om hur väl konsekvensbedömningarna i propositionerna fungerar som stöd för riksdagsbehandlingen och beslutsfattandet. Revisionsutskottet har bitt förvaltningsutskottet bedöma också huruvida efterhandsbedömningarna är tillräckliga när det utifrån utskottets betänkande har krävts att regeringen ska följa upp konsekvenserna och rapportera om dem till riksdagen.

Det nuvarande förvaltningsutskottets mandatperiod har varat en relativt kort tid, och därför har utskottet till stöd för sina egna åsikter hört de sakkunniga som framgår av detta utlåtande.

I anslutning till beredningen av ärendet har revisionsutskottet låtit göra en undersökning: *Miten vaikutusten arviointia voitaisiin parantaa? Vaikutusarviointi ja sen kehittämistarpeet suomalaisessa lainvalmistelussa*. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2020. De rekommendationer om utveckling av konsekvensbedömningen som presenteras i publikationen (s. 9—11) kan enligt utskottet anses vara synnerligen vägande och befogade.

### **Allmänt om konsekvensbedömningar**

Den centrala uppgiften för konsekvensbedömningarna i propositionen är att ge riksdagen i egenkap av lagstiftare riktiga och tillräckliga uppgifter som grund för beslutsfattandet om stiftandet av lagar. Enligt justitieministeriets anvisningar för konsekvensbedömning gäller bedömningen ekonomiska konsekvenser, konsekvenser för myndigheterna, miljökonsekvenser och andra samhälleliga konsekvenser (bl.a. konsekvenser för social- och hälsovården, barn, jämställdhet och inkomstfördelning). Också de huvudsakliga alternativen för att uppnå målen ska beskrivas och deras uppskattade effekter jämföras.

Enligt det nuvarande regeringsprogrammet ska konsekvensbedömningen förbättras. Stödet över ministeriegränserna utökas för att det ska gå att bedöma lagars konsekvenser också för människors försörjning, miljön, jämställdheten, de mänskliga rättigheterna och företagens verksamhetsförutsättningar.

I allmänhet ansvarar lagberedarna också för bedömningen av lagförslagens konsekvenser i dess helhet. Vid bedömningen kan man utöver sakkunskapen hos aktörerna inom förvaltningsområdet också utnyttja kompetensen hos andra aktörer som är av betydelse i ärendet. Utskottet anser att det är väsentligt att konsekvensbedömningen är en integrerad del av lagberedningen. Ett problem med en helt extern och separat bedömning kan utöver kostnaderna vara bland annat brist på tillräcklig sakkunskap i ärendet. De centrala konsekvenser som bedöms i olika typer av lagförslag kan vara mycket olika. En utmaning för sig i varje lagstiftningsprojekt är att gestalta vilka konsekvenser det är befogat att bedöma samt hur bedömningarna och grunderna för dem ska struktureras, inklusive kvantitativa och kvalitativa konsekvensbedömningar. Även bedömningen av de indirekta konsekvenserna är förenad med utmaningar.

De regeringspropositioner som förvaltningsutskottet har behandlat har i regel innehållit åtminstone allmänna konsekvensbedömningar. Bedömningarnas omfattning och nivå har dock varierat avsevärt. Till exempel regeringens proposition om social- och hälsovårdsreformen (RP 241/2020 rd) innehåller över 200 sidor konsekvensbedömning, vilket är motiverat med beaktande av pro-

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

positionens betydande administrativa och ekonomiska konsekvenser (FvUU 12/2021 rd). Å andra sidan var t.ex. konsekvensbedömningarna i regeringens proposition om Senatfastigheter (RP 31/2020 rd) tämligen bristfälliga till sitt innehåll, och först när förvaltningsutskottet behandlade propositionen fick utskottet på sin uttryckliga begäran nödvändig tilläggsinformation om propositionens administrativa konsekvenser (FvUU 20/2020 rd).

Också konsekvensbedömningarnas noggrannhet och omfattning varierar. I en del regeringspropositioner har exempelvis konsekvenserna för myndigheterna presenterats relativt ytligt och bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna har i en del fall varit bristfällig. I synnerhet konsekvensbedömningarna av behövliga personalresurser eller andra ekonomiska tilläggsresurser presenteras ibland tämligen bristfälligt.

Bristerna i konsekvensbedömningarna har från fall till fall kunnat kompletteras vid utskottsbehandlingen, där också korrigeringar och preciseringar gjorts i de föreslagna bedömningarna. Detta har dock i allmänhet förutsatt att behovet av dem har kunnat konstateras vid utskottsbehandlingen. Även sakkunnighöranden kan med tanke på detta anses ge nödvändig och nyttig tilläggsinformation för bedömningen av propositionens konsekvenser. Också propositionsmotiven kan behandla konsekvenserna av enskilda bestämmelser och även av hela författningar och därmed ge lagstiftaren värdefull information. Utskottet anser att utfrågning av sakkunniga och utskottets bedömning vid utskottsbehandlingen är viktiga verktyg för konsekvensbedömningen.

I särskilt brådskande lagstiftningsprojekt, såsom i synnerhet lagberedningen om covid-pandemin, kan det ha funnits fler brister i konsekvensbedömningarna än vanligt. Det finns dock åtminstone delvis förståeliga skäl till detta; bristerna följer dels av brådskan, dels av svårigheterna att förutse konsekvenserna. Med tanke på konsekvensbedömningen har utskottsbehandlingens betydelse accentuerats i dessa fall.

Dessutom är det klart att det i utarbetandet av konsekvensbedömningar ingår osäkerhetsfaktorer, eftersom bedömningen gäller möjligheter och sannolikheter. Till denna del skiljer sig de olika lagpaket som utskottet behandlat mycket från varandra. Å andra sidan har konsekvensbedömningarnas betydelse kunnat vara tämligen liten, om det exempelvis har varit fråga om att sätta i kraft ett direktiv som endast i liten utsträckning tillåter nationellt handlingsutrymme.

Med beaktande av förvaltningsutskottets ansvarsområde har de viktigaste bedömningsobjekten varit rättsliga brister i lagstiftningen, brister i bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna samt de krav som ändringarna i lagstiftningen ställer på IKT-funktionerna. I sina utlåtanden om statens årliga budgetpropositioner och planerna för de offentliga finanserna har utskottet upprepade gånger fäst särskild uppmärksamhet vid underdimensioneringen av omkostnaderna för myndigheterna för den inre säkerheten, vilket i betydande grad har påverkats av att de ökande lokalutgifterna och IKT-kostnaderna har täckts utan kompensation av omkostnaderna för skötseln av lagstadgade uppgifter (se även FvUB 5/2017 rd).

### ***Ekonomiska konsekvenser***

Enligt den information som utskottet har till sitt förfogande har man i finansministeriets allmänna anvisningar och utlåtanden strävat efter att betona att lagberedningen är objektiv och omsorgsfull

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

och att bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna utifrån den nyaste tillgängliga informationen ska vara så realistisk som möjligt oberoende av hur man har förberett sig på finansiering av den reform som är under beredning till exempel på basis av regeringsprogrammet eller annat tidigare beslutsfattande. Förvaltningsutskottet betonar betydelsen av denna principiella riktlinje i all lagberedning.

Med avvikelse från det som sägs ovan anser finansministeriet att man vid överlämnandet av propositioner med förslag till budgetlagar till riksdagen ska iaktta den etablerade principen att man har förberett sig på de ekonomiska konsekvenserna av författningsförslagen i statsbudgeten eller planen för de offentliga finanserna.

Dessa två olika grundläggande riktlinjer har i praktiken i betydande grad kunnat leda till konflikt-situationer med påföljd att konsekvensbedömningar som gjorts vid beredningen av lagförslag som kräver tilläggsfinansiering inte nödvändigtvis har beaktats på behörigt sätt i propositionsmotiven, om det inte särskilt har reserverats finansiering för dem i budgetpropositionen eller planen för de offentliga finanserna. I sådana situationer har det inte heller alltid gjorts en ordentlig bedömning av de ekonomiska konsekvenserna. Däremot har de ekonomiska konsekvenserna kunnat avfärdas med en allmän formulering utan mer utförliga motiveringar eller utredningar, exempelvis så att de extra utgifter som reformerna medför för olika myndigheter kan täckas inom ramen för omkostnaderna i statsbudgeten eller planen för de offentliga finanserna.

Polisen är som allmän brottsbekämpande myndighet ett åskådligt exempel på en myndighet som har fått lagstadgade tilläggsuppgifter genom allmän hänvisning till budgetramen och utan att det i propositionerna tas in en noggrannare bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av de ökade uppgifterna. Om sådana lagstadgade brottsbekämpningsuppgifter upprepade gånger föreskrivs som samma myndighets skyldigheter utan att det i propositionen presenteras en ordentlig bedömning av kostnadseffekterna, är det klart att de föreskrivna uppgifterna endast kan skötas i begränsad omfattning. I en del av de nya lagstadgade uppgifterna kan tillsynsåtgärderna vara knappa åtminstone tills något särskilt problem blir offentligt. På grundval av en långsiktig granskning av förvaltningen och andra reformer är det därför befogat att fråga sig om det i vårt land görs fler lagstiftningsreformer jämte målsättningar än vad som på ett ändamålsenligt sätt kan upprätthållas ekonomiskt på det sätt som man tänkt sig vid beredningen och stiftandet av lagstiftningen. Det är bra att vara medveten om detta och samtidigt inse dess följdverkningar.

Som ett komplement till det som sagts ovan finns det också skäl att konstatera att gränsdragningen mellan så kallade budgetlagar och andra lagar är förenad med utmaningar. En budgetlag ska behandlas i samband med behandlingen av budgetpropositionen och det ska reserveras finansiering för att täcka de utgifter som föranleds av den, men den görs inte nödvändigtvis i enlighet med den bedömning som gjorts vid beredningen av lagen. Kostnadseffekterna av regeringspropositionen kan ha minskats på begäran av finansministeriet, även om kostnadsalkylen har gjorts på basis av den bästa information som står till förfogande vid beredningen. Å andra sidan finns det en stor mängd lagförslag som inte klassificeras som budgetlagar trots att de har ekonomiska konsekvenser. Då kan man i konsekvensbedömningarna alltför ofta utan grund komma fram till att det inte behövs tilläggsfinansiering för att täcka kostnaderna.

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

Enligt granskningen av de senaste tio åren har man upprepade gånger gjort nedskärningar i de offentliga utgifterna bland annat på grund av den allmänna internationella ekonomiska utvecklingen. På samma sätt har man tillämpat produktivhetsprogram där principen har varit att varje år skära ned en viss andel av myndigheternas omkostnader på basis av det krav på produktivitetsökning som ställts. Tanken har varit att myndigheterna hela tiden ska kunna utveckla sin produktivitet så att omkostnaderna upprepade gånger kan underbudgeteras. Detta förfarande har haft sin egen problematiska inverkan på de situationer där fler lagstadgade uppgifter har anförtratts genom en allmän konsekvensbedömning, enligt vilken tilläggsfinansiering inte behövs.

Som exempel lyfter utskottet fram regeringens proposition RP 284/2018 rd med förslag till en betydande lag om informationshantering (906/2019) som i stor utsträckning gäller myndigheter inom den offentliga förvaltningen och som lämnades i slutet av föregående valperiod. Förvaltningsutskottet lämnade betänkande FvUB 38/2018 rd om propositionen. I propositionsmotiven (s. 36—37) ingår ett ställningstagande: ”Konsekvenserna på organisationsnivån är i stor utsträckning beroende av hur de nya förpliktelser som lagförslaget medför kommer att förverkligas och hur de redan gällande förpliktelserna har förverkligats i organisationerna. Dessutom kommer konsekvenserna av propositionen att fördelas över en längre period. Det beräknas emellertid att de kostnader som propositionen orsakar kan täckas genom en administrativ omfördelning av befintliga resurser samt genom omallokering av resurserna.” Vidare konstateras det i förslaget att ”de övergångsperioder som föreslås och grunderna för avvikelser i anslutning till de föreslagna förpliktelserna kommer vidare, med beaktande av förnyandet av informationshanteringsenheternas informationshantering och verksamhet, att innebära olika utgångssituationer för informationshanteringsenheterna och myndigheterna samt att ändringen genomförs på ett kostnadseffektivt sätt vid en ändamålsenlig tidpunkt”.

Dessutom kan som en summarisk bedömning av konsekvenserna betraktas också den skrivning som ingår i samma proposition: ”Efter övergångsperioderna kommer en trygg hantering av informationsmaterial och en kontinuerlig utveckling av informationshanteringsförfarandena att innebära resursbehov för informationshanteringsenheterna.”

Verkställandet av informationshanteringslagen har medfört betydande personalarbete och merkostnader för många olika organisationer inom den offentliga förvaltningen. En korrekt bedömning av de faktiska ekonomiska konsekvenserna av propositionen i fråga skulle ha förutsatt ett grundligt och omsorgsfullt arbete, och bedömningen skulle inte ha fått stanna vid allmänna uttryck.

När det gäller lagstiftningen om informationshantering har situationens svårighetsgrad ökat av att den informationshanteringsnämnd som inledde sin verksamhet först efter lagstiftningens ikraftträdande genom sina rekommendationer påverkar tolkningen och därmed också de merkostnader som uppstår. Konsekvensbedömningen har också haft betydelse vid prövningen av övergångstidernas längd. En del av övergångsperioderna i informationshanteringslagen har blivit strikta, bland annat med beaktande av behövliga ändringar i informationssystemen och möjligheterna att hitta finansiering för andra skyldigheter som hänför sig till verkställandet av lagstiftningen. Det uppstår kostnader exempelvis för att främja digitaliseringen av uppgifter och utveckla förvaringen och behandlingen av sekretessbelagda uppgifter. Det bör noteras att myndighetseffekterna av informationshanteringslagen och säkerhetsklassificeringsförordningen och kostnaderna

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

för dem har lyfts fram av olika myndigheter i olika skeden av lagberedningen. De har också lyfts fram vid utskottsbehandlingen, då det i det allra sista skedet av valperiodens lagstiftningsarbete inte längre har varit möjligt att göra något åt saken.

### *Konsekvenser för informationssystemen*

Utskottet konstaterar att det i samband med behandlingen av regeringspropositioner ofta framgår att genomförandet av lagstiftningen förutsätter helt nya informationssystem eller åtminstone ändringar i befintliga informationssystem. Med tanke på konsekvensbedömningen utgör kostnaderna för informationssystemen ekonomiska konsekvenser av lagförslagen och orsakar i praktiken ofta betydande merkostnader som inte beaktas tillräckligt i propositionerna. De genomförandeåtgärder som hänför sig till informationssystemen tar också i allmänhet tid.

Konsekvensbedömningen av projekt för informationssystem är enligt utskottets uppfattning krävande. De förutsätter utöver att informationstekniska systemkrav utreds också att olika funktionella krav utreds. Ofta kan man först i samband med att lagen verkställs bilda sig en tillräckligt täckande uppfattning om informationssystemens tekniska och funktionella krav. Trots detta är det inte ändamålsenligt att kostnaderna för informationssystemen åsidosätts i konsekvensbedömningen eller att man låter bli att utföra ett så bra bedömningsarbete som det rimligen är möjligt, och att regeringspropositionerna till följd av det saknar information som på ett tillfredsställande sätt skulle tjäna lagstiftningsarbetets behov.

Som ett praktiskt exempel från den senaste tiden lyfter utskottet fram regeringens proposition RP 252/2020 rd med förslag till lag om ändring av lagen om säsongarbete, som förvaltningsutskottet lämnat ett utlåtande om (FvUU 4/2021 rd). I propositionen föreslogs det relativt små ändringar i utlänningslagstiftningen, men dessa ändringar var relativt betydande med tanke på de ändringar som krävdes i informationssystemet.

Migrationsverket konstaterade i sitt yttrande till arbets- och näringsministeriet av den 6 november 2020 bland annat att lagändringen enligt utkastet också förutsätter betydande tekniska ändringar som medför kostnader. De tekniska ändringsarbetena blir knappast färdiga i sin helhet före den tidpunkt då lagen avses träda i kraft, vilket kan kräva olika tillfälliga lösningar. Det å sin sida bidrar till att öka Migrationsverkets arbetsbörda och till att fördröja och försvåra behandlingen av ärenden, sägs det avslutningsvis i Migrationsverkets yttrande.

I propositionens konsekvensbedömning har Migrationsverkets påpekande dock noterats på följande sätt: ”Propositionen förutsätter ändringar i Migrationsverkets informationssystem (UMA). Anmälningar som gäller flera säsongarbetare ska i informationssystemet kunna åtskiljas så att de hänförs till rätt sökande. Det bör skapas en egen administrativ process för att lägga till en ny arbetsgivare i ett befintligt tillstånd för säsongarbete. Informationssystemet UMA skall utvecklas steg för steg som en del av den allmänna utvecklingen av arbetsinvandringens system. Kostnaderna för att utveckla informationssystemet skall täckas från befintliga och framtida anslag.”

I propositionen tas det inte alls ställning till hur verkställandet av lagen i praktiken påverkas om datasystemet inte är klart när lagen träder i kraft.

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

Förvaltningsutskottet betonar i sitt utlåtande FvUU 4/2021 rd att uppnåendet av målen för de föreslagna ändringarna förutsätter betydande ändringar i det elektroniska ärendehanteringssystemet för utlänningsfrågor (UMA) och i e-tjänsten Enter Finland. Det tar tid att till exempel skapa ett arbetsgivarregister i UMA-systemet och utveckla Enter Finland-tjänsten för arbetsgivarnas elektroniska kommunikation. Dessutom bör det beaktas att viseringar för säsongsanställning beviljas i informationssystemet för viseringar. Genomförandet av ändringarna i informationssystemen är en förutsättning för att de föreslagna ändringarna ska fungera i praktiken. Utskottet anser det vara viktigt att ändringarna har gjorts senast när lagen träder i kraft.

Lagen om ändring av lagen om säsongsarbete har nu godkänts i riksdagen och lagen träder i kraft den 17 juni 2021. Enligt erhållen utredning kan lagen dock inte i praktiken verkställas på ett heltäckande sätt, eftersom det då ännu inte finns några datatekniska färdigheter för detta, vilket borde ha beaktats senast när lagens ikraftträdandetid bestämdes. Dessutom kan exempelvis problemen med polisens vapenregister allmänt nämnas i detta sammanhang, dock utan att man går närmare in på de problem som gäller registret.

### *Utmaningar i det politiska systemet*

I lagberedningen märks enligt utskottets uppfattning att tidsramarna blir alltför snäva beroende på bland annat de politiska målen. Det återspeglas också på beredningen av lagförslagen och bedömningen av deras konsekvenser. Det är inte nödvändigtvis möjligt att anslå tillräckligt med tid och resurser för arbetet. Det verkar också som om det politiska systemet inte alltid i tillräcklig utsträckning uppfattar den exceptionella rättsliga svårigheterna eller de satsningar och det utredningsarbete som konsekvensbedömningen kräver och som är en förutsättning för en omsorgsfull lagberedning med tillhörande konsekvensbedömning.

En proposition kan utarbetas exempelvis för att uppnå ett visst enskilt politiskt mål i anslutning till regeringsprogrammet och i enlighet med det snäva mål för tidtabellen som ingår i regeringsprogrammet. Då bedöms inte heller nödvändigtvis andra frågor som hänför sig till tillämpningen av lagstiftningen i fråga, såsom problem med den praktiska tillämpningen av lagen, resursbehov eller behov av att utveckla informationssystemen. Detta kan leda till att mycket större behov av att utveckla lagstiftningen i fråga inte åtgärdas.

Som ett praktiskt exempel på krävande lagstiftning kan nämnas utlänningslagen (301/2004), som sedan den stiftades har ändrats flera gånger. Lagen har blivit en splittrad och svårbegriplig helhet. Förvaltningsutskottet har flera gånger fäst uppmärksamhet vid behovet av en totalreform av utlänningslagen. Utlänningslagen har dessutom ett särskilt drag i att lagberedningen har fördelats mellan två ministerier, alltså inrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet, vilket för sin del medför en extra utmaning att säkerställa att lagen är sammanhängande.

### *Efterhandsutvärderingar*

Revisionsutskottet har också bett förvaltningsutskottet bedöma om utvärderingen av lagstiftningen i efterhand är tillräcklig. Till denna del kan det konstateras att förvaltningsutskottet i allmänhet i större och betydande lagstiftningsprojekt har förutsatt att verkställandet av lagstiftningen och uppnåendet av målen för den följs upp. Det har uttryckligen varit viktigt att i bedömningarna

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

av verkställandet av lagstiftningen skilja mellan målen och uppnåendet av dem. Utskottets erfarenheter av uppföljningsförfarandet är i huvudsak positiva. Den uppföljning som krävs och utvärderingen av hur lagens syften har nåtts i takt med att genomförandet framskridit har naturligtvis medfört arbete för de berörda ministerierna och förvaltningsområdena. Enligt utskottets uppfattning har resultaten dock bidragit till ett lyckat verkställande av lagen. Som exempel kan allmänt nämnas den stegvis genomförda nödcentralsreformen och uppföljningsförfarandet i dess olika utvecklingsskeden samt samarbetet med inrikesministeriet. Den rättsliga grunden för det nuvarande nödcentralssystemet har skapats genom lagen om försök med nödcentraler (1257/1993; FvUB 22/1993 rd), som trädde i kraft vid ingången av 1994.

Under riksmötet 2010 godkändes helt på slutrakan en omfattande reform av förundersökningslagen, tvångsmedelslagen och polislagen, vilket har lett till en väsentlig ökning av polisens arbetsbörda (RP 222/2010 rd — FvUU 50/2010 rd; RP 224/2010 rd — FvUB 42/2010 rd). Även i detta lagpaket var tidtabellerna för utskottsbehandlingen så strama när riksdagens valuppehåll inleddes att man i det sammanhanget inte kunde göra en adekvat bedömning av reformernas konsekvenser för bland annat myndigheternas verksamhet och den ökade arbetsbördan i synnerhet för polisen, men också för domstolarna. Detta utvärderingsarbete som absolut borde ha utförts har enligt utskottets uppfattning aldrig blivit gjort. Det bör noteras att riksdagen utifrån förvaltningsutskottets betänkande om polislagen FvUB 42/2010 rd har förutsatt att regeringen utarbetar en uppdaterad långsiktig uppgifts-, resurs- och finansieringsplan för polisen och att det också görs ett åtagande att efterleva den. Den planen har inte kunnat utarbetas.

På grundval av förvaltningsutskottets betänkande FvUB 41/2014 rd har riksdagen förutsatt att regeringen före utgången av 2017 lämnar förvaltningsutskottet en sådan skriftlig utredning som avses i 47 § 2 mom. i grundlagen om 1) hur myndigheter och andra aktörer med stöd av den nya lagstiftningen och oberoende av bestämmelserna om sekretess på eget initiativ till polisen har anmält uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, 2) hur de anmälda uppgifterna har utnyttjats och verksamhetens effektivitet har förbättrats tack vare dem och 3) på vilket sätt olika former av samarbete mellan myndigheterna och dess effektivitet har utvecklats i och med reformen (RP 333/2014 rd).

Med stöd av den lagstiftning som utfärdats med stöd av nämnda betänkande har undervisnings- och kulturmyndigheterna samt social- och hälsovårdsmyndigheterna givits rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter som grundar sig på vissa lagar och som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning. Den utredning som riksdagen förutsätter har dock inte lämnats och uttalandet har strukits ur regeringens berättelse utan riksdagens medverkan. Utskottet har dock ingripit i ärendet och som eget ärende krävt en utredning i ärendet (FvUU 46/2018 rd). Ärendet har hållits anhängigt som eget ärende och de sista utredningarna och bedömningarna av tillämpningen av lagstiftningen har på begäran erhållits från tre ministerier före utgången av 2020. I och med utskottets aktivitet har det skett en positiv utveckling i frågan och utlämnandet av uppgifter på eget initiativ har börjat fungera, även om det fortfarande finns utrymme för förbättringar. Ärendet följs fortfarande upp av utskottet både som EÄ-ärende och vid behov i samband med behandlingen av regeringens årliga berättelse.

## Utlåtande FvUU 18/2021 rd

### UTSKOTTETS UTLÅTANDE

Förvaltningsutskottet föreslår

*att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.*

Helsingfors 20.5.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf  
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml  
medlem Tiina Elo gröna  
medlem Jussi Halla-aho saf  
medlem Eveliina Heinäluoma sd  
medlem Hanna Holopainen gröna  
medlem Hanna Huttunen cent  
medlem Aki Lindén sd  
medlem Mauri Peltokangas saf  
medlem Juha Pylväs cent  
medlem Heidi Viljanen sd  
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.